

Dosarul nr. 3ra-878/2022
2-20137437-01-3ra-30082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Chisilița)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Întreprinderea Mixtă „Opti Agro”
Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată
depusă de Întreprinderea Mixtă „Opti Agro” Societate cu Răspundere Limitată
împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ și obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de Întreprinderea Mixtă „Opti Agro” Societate cu Răspundere
Limitată și a fost menținută hotărârea din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Râșcani, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 02 noiembrie 2020 Î.M. „Opti Agro” S.R.L. a depus cerere de chemare în
judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de
Stat cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 04 august 2020 s-a adresat cu
cerere de restituire a taxei pe valoare adăugată către Direcția Generală Administrare
Fiscală Nord, privind restituirea din buget a TVA achitată de Î.M. „Opti Agro” S.R.L.
în sumă de 380523,75 de lei, pentru perioada fiscală L/07/2019, conform art.101/1
alin.(1) Cod fiscal, aferentă investițiilor (cheltuielilor) capitale efectuate la importul
unui complex pentru curățarea preliminară a semințelor de cereale, de modelul K3C-
20- O, poziția tarifară (codul mărfii) 8437100, care este scutit de TVA fără drept de
deducere. A menționat că utilajul a fost importat din Federația Rusă, conform
contractului de vânzare-cumpărare nr.26-19/KII-IIM din 07 martie 2019.

Prin Decizia nr.20/218/T/199 din 03 septembrie 2020, cererea de restituire a
TVA înregistrată la SFS cu nr.60746-AE din 05 august 2020 pentru perioada
L/07/2019, în sumă de 380523,75 de lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 octombrie 2020 de către Serviciul Fiscal de Stat a fost emisă Decizia
nr.209 pe marginea contestației împotriva Deciziei nr.20/218/T/199 din 03 septembrie
2020, potrivit căreia s-a respins contestația depusă și s-a menținut Decizia
nr.20/218/T/199 din 03 septembrie 2020.

A indicat reclamantul că, restituirea TVA la investiții capitale este reglementată de art.101/1 din Codul fiscal și Regulamentul privind restituirea TVA, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.93 din 01 februarie 2013. Astfel, potrivit art.93 pct.18) din Codul fiscal, investițiile (cheltuielile) capitale reprezintă costuri și cheltuieli suportate de către agentul economic în legătură cu crearea și/sau procurarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale destinate utilizării în procesul de producție (prestare servicii/executare lucrări), care nu se reflectă în rezultatele perioadei curente, dar urmează a fi atribuite la majorarea valorii mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale.

Reieșind din noțiunile reglementate nemijlocit în Titlul III al Codului fiscal, în vederea atribuirii cheltuielilor suportate la investiții (cheltuieli) capitale, a menționat reclamantul că este necesar să se respecte cumulativ următoarele condiții: costurile și cheltuieli sunt suportate de către agentul economic în legătură cu crearea și/sau procurarea mijloacelor fixe; mijlocul fix este destinat utilizării în procesul de producție (prestare servicii/executare lucrări); costurile și cheltuielile suportate nu se reflectă în rezultatele perioadei curente; costurile și cheltuielile urmează a fi atribuite la majorarea valorii mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale. Respectiv, restituirea TVA aferentă investițiilor (cheltuielilor) nu va fi acceptată în cazul în care costurile și cheltuielile suportate în legătură cu crearea și/sau procurarea acestora, nu vor corespunde cerințelor specificate mai sus. Prin urmare, au fost întrunite toate condițiile indicate.

A invocat reclamantul că nu este de acord cu argumentele Direcției Generale Administrare Fiscală Nord, precum că nu este în drept să beneficieze de restituirea din buget a TVA, în conformitate cu art.101/1 alin.(1) din Codul fiscal, deoarece complexul pentru curățarea preliminară a semințelor de cereale nu este transmis în exploatare.

A susținut reclamantul că dreptul la restituirea TVA, stabilit de prezentul articol, poate fi realizat indiferent de momentul punerii în exploatare a obiectului investițiilor (cheltuielilor) capitale. Prevederile art. 101/1 alin.(2) din Codul fiscal stipulează în mod clar că, subiecții impozabili stipulați la alin.(1) și (1/1) care au o depășire a sumei TVA achitate sau ce urmează a fi achitată la procurarea valorilor materiale, serviciilor, față de suma TVA achitată sau ce urmează a fi achitată de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor, au dreptul la restituirea depășirii date. Din prevederile legale indicate mai sus, rezultă că reclamantul are dreptul la restituirea depășită a sumei TVA achitate.

A solicitat reclamantul restituirea taxei pe valoare adăugată din bugetul de stat în beneficiul Î.M. „Opti Agro” S.R.L. în sumă de 380523,75 de lei.

Prin hotărârea din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea depusă de Î.M. „Opti Agro” S.R.L. a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d.182, Vol.I)

Dispozitivul hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost notificat avocatului Ghenadie Odobescu, care acționează în interesele Î.M. „Opti Agro” S.R.L. la data de 28 iunie 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei. (f.d. 123, Vol.I)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 28 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.186, Vol.I), Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea

hotărârii primei instanței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. (f.d.184/185, Vol.I)

La 07 decembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin intermediul poștei electronice a expediat pentru notificare avocatului Ghenadie Odobescu, care acționează în interesele Î.M. „Opti Agro” S.R.L., copia hotărârii motivate a primei instanțe, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.196, Vol.I), iar la 14 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.204, Vol.I), Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a depus motivarea apelului (f.d.201/203.Vol.I).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul depus de Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu împotriva hotărârii din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu și menținută hotărârea din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, completul judiciar al instanței de apel analizând prevederile art. art. 93 subpct. (1), (18) și (20), 101/1, 102 alin. (1) din Codul fiscal, precum și prevederile pct. 7, pct.45/1, 46/1 din Regulamentul privind restituirea taxei pe valoare adăugată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 93 din 01 februarie 2013, a conchis că prima instanță corect a concluzionat asupra legalității și temeiniciei deciziei Direcției Generale Administrare Fiscală Nord nr.20/218/T/199, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea reclamantului Î.M. „Opti Agro” S.R.L. de restituire a Taxei pe Valoare Adăugată pentru perioada L/07/2019 în sumă de 380523,75 de lei, or, contribuabilul are dreptul la restituirea din buget a TVA pentru investițiile (cheltuielile) capitale efectuate, din momentul transmiterii în exploatare a activului pe termen lung, și utilizat în procesul de producere.

De asemenea instanța de apel, a menționat că în cadrul controlului fiscal efectuat, cât și din explicațiile date de contabilul și administratorul societății, s-a constatat că complexul pentru curățarea preliminară a semințelor de cereale se află în proces de construcție și nu este utilizat în procesul de producție, în speță nu se întrunesc temeiuri legale pentru a admite cererea Î.M. „Opti Agro” S.R.L. de restituire a Taxei pe Valoare Adăugată din buget. Or, în circumstanțele în care situația expusă nu se încadrează în condițiile prevăzute de art.101/1 din Codul fiscal, contribuabilului justificat i-a fost refuzat în admiterea cererii depuse.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță întemeiat a constatat că, Î.M. „Opti Agro” S.R.L în pofida faptului că a avut posibilitatea să își manifeste dezacordul cu rezultatele controlului efectuat, nu a făcut uz de acest drept. Dimpotrivă, actele dosarului administrativ denotă acordul administratorului Î.M. „Opti Agro” S.R.L, Sergiu Rimiș, cu rezultatele controlului expuse în actul de control nr.5-696674 din 21 august 2020. (f.d.193, dosar administrativ)

Prin urmare, Colegiul specializat al instanței de apel a apreciat critic afirmațiile apelantului că, hotărârea contestată urmează a fi casată deoarece instanța a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără determinarea exactă a naturii litigiului, iar în susținerea argumentului invocat, apelantul nu a specificat în ce anume constă pretinsa încălcarea comisă de instanța de fond și care anume circumstanțe nu au fost elucidate. Or, din hotărârea contestată rezultă că prima instanța a cercetat minuțios starea de fapt, determinând corect natura juridică a litigiului. Iar, în astfel de

circumstanțe se constată că argumentele apelantului au un caracter formal care nu poate duce la casarea hotărârii legale în fond.

La caz, instanța de apel a notat că alte argumente invocate de apelant în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a constatat că, prima instanță a elucidat deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale și a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, cu respectarea normelor procedurale, iar careva temei legal pentru casarea hotărârii nu a fost stabilit în instanța de apel, astfel cererea de apel a fost respinsă.

La 21 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal (f.d.239, Vol.I), Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a depus recurs nemotivat, iar la 16 august 2022 a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurenta a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 mai 2022, în ședință publică. (f.d.227, Vol.I)

Totodată, din actele dosarului se atestă că dispozitivul deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat avocatului Ghenadie Odobescu, care acționează în interesele Î.M. „Opti Agro” S.R.L, prin intermediul poștei electronice la data de 30 mai 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei. (f.d.234, Vol.I)

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022, a fost notificată avocatului Ghenadie Odobescu, care acționează în interesele Î.M. „Opti Agro” S.R.L prin intermediul poștei electronice la 12 august 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei. (f.d.235/verso, Vol.I)

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus

recursul nemotivat, cât și motivarea recursului în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 01 septembrie 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului Serviciul Fiscal de Stat, copia recursului depus de către Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței. (f.d.9, Vol. II)

Prin referința depusă prin intermediul poștei electronice la 07 septembrie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat să fie respins recursul depus de Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost menținută hotărârea din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.12/13, Vol. II)

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că, admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențială că, sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Î.M. „Opti Agro” S.R.L., reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Întreprinderea Mixtă „Opti Agro” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru